

גמ' עירובין יג ע"א

וכשבאתי אצל רבי ישמעאל, אמר לי: בני, מה מלאכתך? אמרתי לו: לבלר אני. אמר לי: בני, הוי זהיר במלאכתך, שמלאכתך מלאכת שמים היא, שמא אתה מחסר אות אחת או מוסיף אות אחת — נמצאת מקריב את כל העולם כולו.

גמ' קידושין ל ע"א

לפיכך נקראו ראשונים "סופרים", שהיו סופרים כל האותיות שבתורה, שהיו אומרים: וא"ו ד"גחון" — חציין של אותיות של ספר תורה. "דרש דרש" — חציין של תיבות. "והתגלח" — של פסוקים. "וכרסמנה חזיר מיער" — ע"ן דיער חציין של תהלים. "והוא רחום יכפר עון" — חציין דפסוקים.

מסורת המסורת

רד"ק- תהלים סב:ד

ומלת **תרצחו** בקמץ ברי"ש לבן אשר הוא מבנין שלא נזכר פעולו מהדגוש כי קמץ חטף ושורוק אחדים בענין כמו כלו תפלות (תהלים ע"ב:כ') לא כרת שרך (יחזקאל ט"ז:ד') ובן נפתלי קורא תרצחו בפתח הרי"ש ואנו סומכין על קריאת בן אשר.

רמב"ם הל' ס"ת ח:ד

ולפי שראיתי שיבוש גדול בכל הספרים שראיתי בדברים אלו. וכן בעלי המסורת שכותבין ומחברין להודיע הפתוחות והסתומות נחלקים בדברים אלו במחלוקת הספרים שסומכין עליהם. ראיתי לכתוב הנה כל פרשיות התורה הסתומות והפתוחות וצורת השירות כדי לתקן עליהם כל הספרים ולהגיה מהם. וספר שסמכנו עליו בדברים אלו הוא הספר הידוע במצרים שהוא כולל ארבעה ועשרים ספרים שהיה בירושלים מכמה שנים להגיה ממנו הספרים ועליו היו הכל סומכין לפי שהגיהו בן אשר ודקדק בו שנים הרבה והגיהו פעמים רבות כמו שהעתיקו ועליו סמכתי בספר התורה שכתבתי כהלכתו

אבות ג:ג - רבינו יונה

מסורת סייג לתורה. מסורת אלו מלא וחסר והטעמי שמסרו חכמי לתלמידיהם. והם סייג לתורה שבכתב שלא תמצא הספרים חלוקים כי אם במקומות מועטים מה שאין כן בספרי התלמוד כי בכמה מקומות הגרסאות מתחלפות גם בכל יום ויום הסברות מתחדשות ומהם כותבין הגרסא על פי דעתם ונתנה רשות לסבלו. כי ספר שלם אין בארץ אשר לא יחטאו ותולין הטעות על הספר ולא על דעתם:

גמ' עירובין נד ע"ב

אמר רב חסדא: אין תורה נקנית אלא בסימניו, שנאמר: "שימה בפייהם", אל תקרי 'שימה', אלא 'סימנה'.

ואעשה לכל פרשה ופרשה אם איש ידוע

עזרא י:מ

מכנדבי ששי שגרי.

מנחת שי

מכנדבי — בספרים מדוייקים בכ"ף אחר המ"ם לא בבי"ת וראיה גדולה לדבר שהרי היא סימן לפסוקי פ' לך לך שהם קכ"ו.

שמות לא מוכרים

- פרשת לך לך - מכנדבי (עזרא י, מ)
- פרשת ויצא - חלקי (נחמיה יב, טו)
- פרשת וישלח, בחלק מהספרים - אביאסף (שמות ו, כד)
- פרשת שמות - מעדי (עזרא י, לד)
- פרשת תרומה - סלו (נחמיה יב, ז)
- פרשת ויקהל - סנואה (נחמיה יא, ט), ובחלק מהספרים מכבני (דברי הימים א יב, יד)
- פרשת מצורע, בחלק מהספרים - יעדו (דברי הימים א יב, ז)
- פרשת אמור, בחלק מהספרים - אלעוזי (דברי הימים ב ט, כט)
- פרשת עקב - יעלא (נחמיה ז, נח)
- פרשת וזאת הברכה - גאואל (במדבר יג, טו)

מסורה קטונה מסורה גדולה

רש"י - שבת נה ע"ב ד"ה והא כתיב

אומר אני שטעות גדול הוא ול"ג לה להא מילתא שהרי בספרים מוגהים כתיב מעבירים וגם במסורה הגדולה במקום שמנויין שם כל התיבות דלא כתיב בהן יו"ד וקורין ולא נמנה זה והם מנויין ע"פ החשבון

תיבות מהפרשה כסימן

- פרשת נח - אבי יסכה לוט (שלוש מלים מהפרשה)
- פרשת לך לך - נמלו. וכל אנשי ביתו ... נמלו אתו (בסוף הפרשה)
- פרשת ויצא - מחנים, המלה האחרונה בפרשה
- פרשת מקץ - יהיה לי עבד, בפסוק האחרון בפרשה
- פרשת שמות - ויקח, ויקח משה את אשתו ואת בניו (ד, כ)
- פרשת וארא - גיבעול, בסוף הפרשה (בכתיב חסר) כי השערה אביב והפשתה גבעל (ט, לא)
- פרשת תרומה - יעיו, ועשית סירותיו לדשנו ויעיו (כז, ג)
- פרשת צו - צו, צו את אהרן (בתחילת הפרשה)
- פרשת אחרי - כי כל, בסוף הפרשה, כי כל אשר יעשה וכו' (יח, כט)
- פרשת בהר - לאחזזה, בפרשה (בכתיב חסר) והיו לכם לאחזה (כה, מה)
- פרשת נצבים - לבבו, בפרשה, אשר לבבו פונה (כט, יז)

הכנסת חולין לקודש

עין הסופר - רב וואלף היידנהיים

כבר כתב המדקדק ר' אליה הלוי בהקדמת ספרו הבחור כי חלוקת הקאפיטולי הנמצאת הים במקראות הדפוס...איננה מקובלת אצלנו מבעלי המסורה, אבל היא מהמצאת המעתיק הראשון אשר העתיק תנ"ך מלשון עברי אל לשון רומי וראה מן הצורך לחלק הספרים לפסקא ופסקא חלקם לפי סברתו וקראם בשם 'קאפיטולא'...החלוקה הזאת בלתי מקובלת אצלנו ולא יפה עשו המדפיסים האחרונים להכניס חולין בקודש